

AMERIKOS LIETUVIŠIS

DALIS ANTRA

Gruodžio (Dec.) 24, 1925 m.

PART TWO

Amerikos Lietuvio Redakcija ir Administracija širdingai sveikina visus savo skaitytojus ir rėmėjus su linksmomis Kalėdų šventėmis!

LINKSMŲ KALĖDŲ KAUNUI ir VISAI LIETUVAI!

KRISTUS GIMĖ

Kur tik žmogus neiši, kur tik nevažiūsi, visur tame vakare atrasi ir turtuolių, ir vargšų darbininkų trobą švaresnį papuoštą, stalą šienų apdėtą ir balta staltiese užtiestą. Visi žmonės dieną anksčiau baigia savo darbą ir vakare pasirėdę linksmi sėda prie valgiais apkrauto Kučių stalo. Nekuriose turtuolių šeimynose tame vakare nebematyti tarp turtuolio ir beturčio esamojo skirtumo, nes visi sėdi prie bendro stalo ir tarp savęs dalydamiesi lauzia šventąją Kučių duoną. Visi linksmi ir patenkinti. Toje valandoje lyg tai užmirštama visi dienos vargai ir rūpesčiai, visi vienas antram padaryti įžeidimai ir lyg kokiu tai nauju gyvenimu pradėdama gyventi. Gaudingiausia scena buna, kai visi apie valgiais apkrautą stalą sustoja ir trumpai tyliai meldžiasi.

Ir ko tie visi žmonės pasirėdę kruvon susirinko? Kodel jie savo džiaugsmą sykiu su liudėsiu jungia? Ir kodel liudi net ir tie, kuriems joki vargo našta pečių nespaudžia? Tuos visus klausimus peržiūrėkime atskirai.

1. Visus žmones kruvon traukia vienas tikslas: laukti atmintinos Kristaus gimimo paminėjimo šventės, kurs atėjo stalinėje ant šieno. Kristus atėjo atnešti visiems žmonėms žmogišką lygybę ir toš lygybės parodymui atlankyti žmones ir jų širdis nauju dvasios gyvenimu atgimdyti. Kristus atėjo atkurti Adomui ir Ievai Dievo pasakymą, kad jie yra jo tvariniai ir todėl Jo akyse lygūs, ką per ilgus amžius pasaulis buvo užmiršęs ir stipresnis silpnesnį emė be galo spausti ir skriausti. Taigi ir šių laikų turtuoliai atsiminė, kad ir jie Kristaus įsakymą visus žmones kaip pats save mylėjimą ne kartą yra sulaužę ir taip-gi atsiminė, kad Kristus visų žmonių yra lygus svečias ir todėl Jo laukimas turi būti visiems bendras, nors šiame vakare nusižeminimo ir šaly beturčių tarpu sėdo iš to paties indo vakarienės valgyti.

2. Visų Kučių vakarienės dalyvių džiaugsmas pridengtas liudėsiu ne del to, kad jiems baus Kristus atsilankymas praecy ir kad dar bausias bus Jo sulaukti pasaulio pabaigoje, bet jų džiaugsmą tramdo atsiminimas: —kaip nelaimingi buvo tie žmonės, kurie gyveno prieš Kristaus gimimo laikus ir ilgus amžius Jo atėjimo nekantriai laukė. O tokių žmonių Kristaus nesulaukusių milijonai mirė. Ne vienas jų net mirdamas tą mintį turėjo ir savo vaikus laimindamas linkėjo žadėtojo Mesijo sulaukti ir Jį pamatyti. Taipgi ne teikia džiaugsmo Kristaus pasekėjams žinia, kad dar daug yra pasaulio žmonių, kurie arba visai apie Kristų ir Jo mokslą negirdėjo, arba, kaip tai žydai, visai nepripažįsta Kristų tuo žadėtoju Mesija buvus, bet dar tebelaukia jo atėjimo.

3. Ne kita priežastis verčia ir tuos liudėti, kurių joks pasaulio vargas nespaudžia. Juk ir jų krutinėse plazdena širdys. Ir jiems taipgi sąžinės balsas neduoda ramumo, kad jie gyvendami laikuose Kristaus mokslo visame pasaulyje išsiplėtoji, savo puikybę ne kartą nenorėjo tiems Jo mokslo įstatams nusilenkti ir tokiu būdu po mirties gali likti daug nelaimingesniais už tuos, kurie visai Jo mokslo nepažįsta.

Naktį Kristus gimė. Ant rytojaus Kalėdose bažnyčia džiaugsmo spalva pasipuošė ir giedotojai užgiedojo linksmias, Kristų sveikinančias, giesmes. Kiekvieno krikščionies širdis džiaugėsi ir linksminosi. Džiaugiasi—gyveną Kristaus krauju apšlakstytoje žemėje ir Jo mokslą pažįsta; linksminosi—pamanę apie dangiškasias linksmynes, kokias jiems tas Kristus už Jo mokslo sekimą suteiks.

Bet ne vienas kyla mintis, kodel Kristus gimė Betliejuje, Juk Betliejus buvo mažutėlis ir nuskurdęs miestelis. Jame nebuvo nė turtingų rumų, nė šiaip kokia nors garbe pasižymėjimų. Ir tai dar Kristus gimė ne viso miestelio turtingiausiose namuose, o visai menkoje už miestelio esamoje stalinėje. Juk Kristus buvo Dievo sunus ir pranašaujamas žydu Karalius, tai kodel gi Jis negalėjo savo dieviškąja galyste išsirinkti turtingiausio karaliaus rumus ir jų patogumuose užgimti ir gyventi.

Kristus, būdamas Dievas, galėjo ne tik tai išsirinkti garsiausių pasaulio miestą, ne tik tai tur-

tingus karaliaus rumus, bet net susitverti sau atskirą gyvenimo vietą, kame Jo priimtasis žmogaus kunas būtų nė mažiausio vargo nekenčėjęs, bet Kristus to nenorėjo. Jis norėjo žmonijai parodyti neturto ir nusižeminimo pavyzdį. Kristus, kaip Dievas, gerai žinojo, kad turtas žmogų lėpina, kad žmogus eidamas per pasaulį turi dirbti ir varge užsigrudinti ir kad be nusižeminimo pasaulis yra keršte paskendęs. Todėl jei ir Kristus būtų patogumuose gyvenęs, tai žmonija neturėdama neturto ir nusižeminimo pavyzdžių, būtų kas kartas į didesnes kito skriaudimo nedorybes skendusi ir todėl nebūtų atsiradę tokių žmonių, kokių mes ne maža žinome, kurie atsižadėjo savo turto ir nusižeminę pasišventė kitų labui.

Jeigu mes šiandien turėdami Kristų neturto ir nusižeminimo pavyzdžių, vienok, dažniausiai, leidžiame puikybėi ir aukso dievaičio garbinimui mummye viešpatauti, tai ką bekalbėti apie anuos laikus. Kad tos dvi nedorybės ir seniaus viešpataujančios buvo, jau ir abejonės nebegali būti. Del jų pasaulis net didžiausius kraujo praliejimus surengia. Tik puikybė privertė ir pirmuosius žmones nusidėti. Toji pati puikybė ir turto troškimas ir Kainą savo brolių užmušti paragino. O Kristaus laikuose aiškiausiai tą patvirtina Erodo pavyzdys bijančio, kad iš jo tas pranašaujamas žydu karalius neatimtų sosto tuo tikslu pasiuntusio kareivius vyriškos lyties berniukus žudyti. Reiškia, Kristus vos tik nesena gimęs, o jau turi savo gyvybės priešus.

Ir ištikro, jeigu tik Erodas nebūtų taip prie turto prisirišęs buvęs, jeigu nors kibirkstėlė būtų turėjęs nusižeminimo, tai jokiū būdu nebūtų drįsęs tukstantims motinų jų vaikelius žudančių ištraukti skaudžias ašaras, o lengvai būtų laukęs, kuomet tas pranašaujamas žydu karalius ateis pas jį ir prašys jam savo sostą užleisti. Turint nusižeminimą, be abejonės, nebūtų jau taip sunku buvę tą savo vietą jaunesniam karaliui užleisti ir savo gyvenimą baigti mažesnę garbės vertoje vietoje.

Bet ne vienas Erodas buvo Kristaus priešas. Prieš Jį, beveik visa žydu tauta sukilo. Mums, šiandieną pratusiems į žydus žiūrėti kaipo turinius tarpusavy sutarimą, tiesiog stebėtina darsi, kodel Kristus, pats žydu budamas, sukėlė prieš save taip daug priešų, kurie Jį net nužudyti nesigėdijo.

Tam įvykiui reikia ieškoti dviejų svarbiausių priežasčių. Pirmoji priežastis kiekvienam šiek tiek žydus pažįstančiam labai aiški. Palyginkime mes kitas tautas su žydu tauta, tai didžiausį skirtumą pastebėsime. Kuomet kitos tautos tarp kokių kitų tautų gyvendamos per kelias kartas persiima kaimynių tautų papročius, su jomis susimaišo ir maišydamosi, arba visai išnyksta, arba ištautėja, o tuo tarpu žydai savo tautai ir Mozės tikėjimui visados ištikimi pasilieka ir tik pas mažą nuosimtį ta jų neištikimybė apsiereiškia. O čia Kristus emė skelbti naują, visai jiems negirdėtą, mokslą. Tas Jo mokslas labai neatitiko žydu būdū. Kas nežino žydiško prie turty prisirišimo, o čia Kristus skelbė atsižadėti turty troškimo. Jiems turtingumas su beturtybe nesuderinami buvo. Todėl jie nutarė geriaus Kristaus visai atsikratyti, negu laukti, kuomet tos paskui Jį sekančios minios Jo mokslu persiims.

Antra priežastis—tai žydu laukimas kitokio žadėtojo Mesijo. Jie visą laiką buvo tos nuomonės, kad Dievas, iki šiolei pats jų tautą globojęs, paves jų savo sunui, kuris surinks visą tautą kruvon, sutvers turtingą jiems valstybę, kuri ant viso pasaulio tautų viešpataus ir pats Mesijas, didžius turtus atsinešęs, atsisės ant sosto kaipo žydu karalius. Bet visai ne toks Kristus atėjo. Kristus buvo tiek neturtingas, kad neturėjo nė savo galvų priglausti vietos. Toks Kristus, kurs save vadino pažadėtoju Mesiju, žydams nepageidaujamas buvo. Todėl ir Jo mokslo jie nepriėmė.

Kristaus mokslo žyduose išsiplėtimui daug kenkė ir paties Kristaus neturtas. Juk pasaulis turtuose tiek apakęs yra, kad jis garbindamas turtą, sykiu brangina ir asmenį tą turtą turintį, neatsižiurint ir į tai, kad tas asmuo neturtingu būdamas vien tik pajukoks vertu žmogui butų. Tą tiesą patvirtina turtingo ir beturčio asmens vienoje vietoje ir tame pat darbe veikimas. Kuomet neturtingasis vos tik mažą burelį apie save surinkti tesugeba, tuo tarpu turtuolis turi burius savo šalininkų. Taigi, nusilenkti prieš Kristaus mokslą, reiškė tą patį, ką prieš patį Kristų nusilenkti, o tai padaryti retas kuris turtuolis tenorėjo.

Taigi, jeigu žydai to mūsų gerbiamo ir žadėtojo Mesijo laikomo Kristaus nepriėmė, tai ar jie sulauks dar kuomet nors savo žydiškiems apetitams patenkinančio antro Mesijo? Be abejonės,

nesulauks ir sulaukti negali, nes Kristus vieną kartą, o ne daugiau buvo žadėtas pasaulin atsiųsti.

Dabar metę žvilgsnį nuo žydu į šalį, pasižiūrėkime, ar mes katalikai visi esame tvirti savo tikėjime, kad Kristus buvo žadėtoju Mesiju. Nenoroms reikia prisipažinti, kad ir mūsų tarpe ne mažai yra tokių, kurie Kristaus nepripažįsta. Tiesa, jie nesako Kristaus visai nebuvus, o tik kad jis nėra Dievo sunumi buvęs, nes tokie visai nenori Dievo buvimu pripažinti. Pripažinus Dievą, reikia prieš Jį nusižeminti, bet jų puikybė neleidžia prieš ką nors galvą nulenksti. Todėl belieka geriaus visai Dievo nepripažinti, negu pripažinus prieš Jį nusilenkti. Tiesa, dauguma tokių žmonių Kristų pripažįsta ir Jo gimimo šventę švenčia, bet tai tik kaipo paminėjimui gimimo anų laikų didelio mokslo ir energijos pilno vyro mokytojų, kokių anuose laikuose sunku buvo tomis dovanomis pasižymėjusių žmonių surasti.

Latutė

LEGENDA APIE KRISTAUS LAIŠKĄ

Romos knygyne rasta liekanos senovės raštų. Rankraščiai vyskupo Eusebijaus iš Caesarejos Palestinoj, gyvenančio laikuose pirmųjų krikščionių Romos karalių, apie 340 metų Kristui užgimus. Eusebijus buvo iš mokyčiausiųjų tų laikų vyrų, tačiau jo žodžiam galima užsitikėti. Rastame rankrašty Eusebijus rašo apie Jėzų iš Nazereto kaipo plačiai pagarsėjusį savo nepaprastu gydymu be jokių vaistų ar žolių. Jėzus, sako raštas, traukė prie savęs begalines minias žmonių, turinčių viltį pagyti nuo įvairių ligų. Neregiai, nebyliai, silpnapročiai, nuomariai, šašuoti, neišgydomi ligoniai sekė Jėzų maldaudami nuo Jo sugrąžint jiems sveikatą.

Gandas stebuklingo Jėzaus gydymo pasklido toli už Palestinos rubežių, ką liudėjo paduoti Eusebijaus užrašuose tekstai dviejų laiškų, karaliaus Agbaro gubernatoriaus Edessos Sirijos provincijos, buvusios Romos viešpatystės globoj į Jėzų Kristų ir Kristaus atsakymas Agbarui. Laiškai rašyti sirijiečių kalboje Eusebijaus versti graikų kalbon yra sekančio turinio:—

„Agbaras, gubernatorių Edessos į Jėzų gerą išganytoją, apsiėmęs Jeruzalyj siunčia pasveikinimus.

Aš esmi girdėjęs apie Tave ir Tavo gydymą žmonių be pagelbos vaistų ir žolių, nes, kaip gandas eina, Tu padarei kad akli mato, šlubi eina, nebyliai kalba, šašuoti apsisvalo, piktas dvasias ir velnius Tu išvarai, neišgydomiems duodi sveikatą, mirusiems grąžini gyvybę. Išgirdęs tą apie Tave, aš įsivaizdinu sau tą dalyką: Ar Tu esi atėjęs iš dangaus Dievas ar Sunus Dievo kad gali tokius stebuklus daryti. Tačiau šiuo savo laišku aš meldžiu Tave ateit pas mane ir išgydyt mane nuo sunkios ligos.

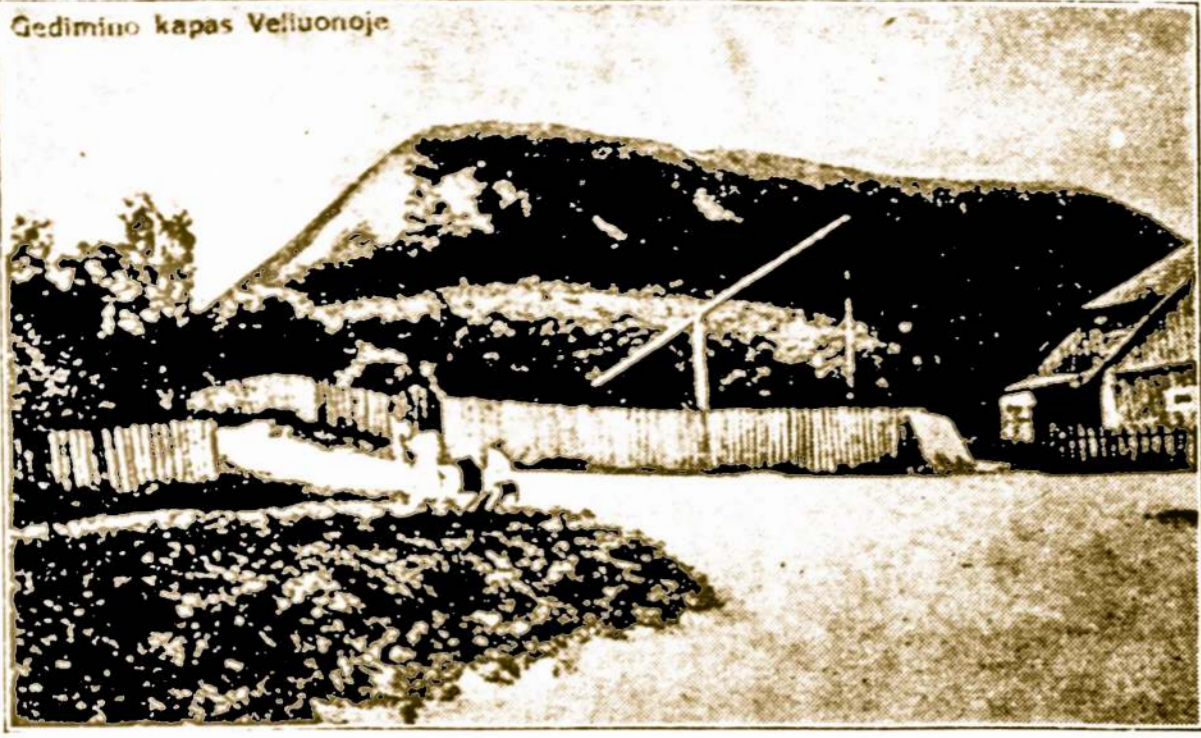
Aš esmi girdėjęs, kad žydai šnabžda ir taiso suokalbius prieš Tave. Aš turiu ramią vietą, kurios užteks mum abiem.”

Jėzaus laiškas į Agbarą skamba:—

„Agbarai, palaimintas esi, kad įtekėjai į Mane, nors niekuomet Manęs neregėjai, nes pranašauta buvo, kad tie, kurie Mane matys gal netikės ir nebus išganyti; tie, kurie Manęs nematys, įtikės ir bus išganyti. Kas link tavo kvietimo ateit pas tave aš paaiškinu, kad viskas kas liečia mano užduotį išsipildys ant vietos, kuomet viskas bus atlikta. Aš grįšiu pas Tą, kuris Mane siuntė. Po Mano prisikėlimo Aš atsiųsiu pas tave savo mokinį, kuris išgydys tavo ligą ir sugrąžins gyvybę tau ir tiem, kurie bus su tavim.”

Jėzaus žodžiai išsipildė. Tulam laikui praėjus į Edesą atvyko Tadeušas apaštalas, išgydė Agbarą ir jo draugus. Agbaras, įtikėjęs į nematytą Jėzų apsikrikštijo ir visa Sirija tapo krikščioniška šalis. Senuose Sirijos knygynuose ir bažnyčių užrašuose gal rastusi daugiau liudymų šių Eusebijaus padavimų, jeigu jos gyventojai tuo įdomiautų ir ieškotų.

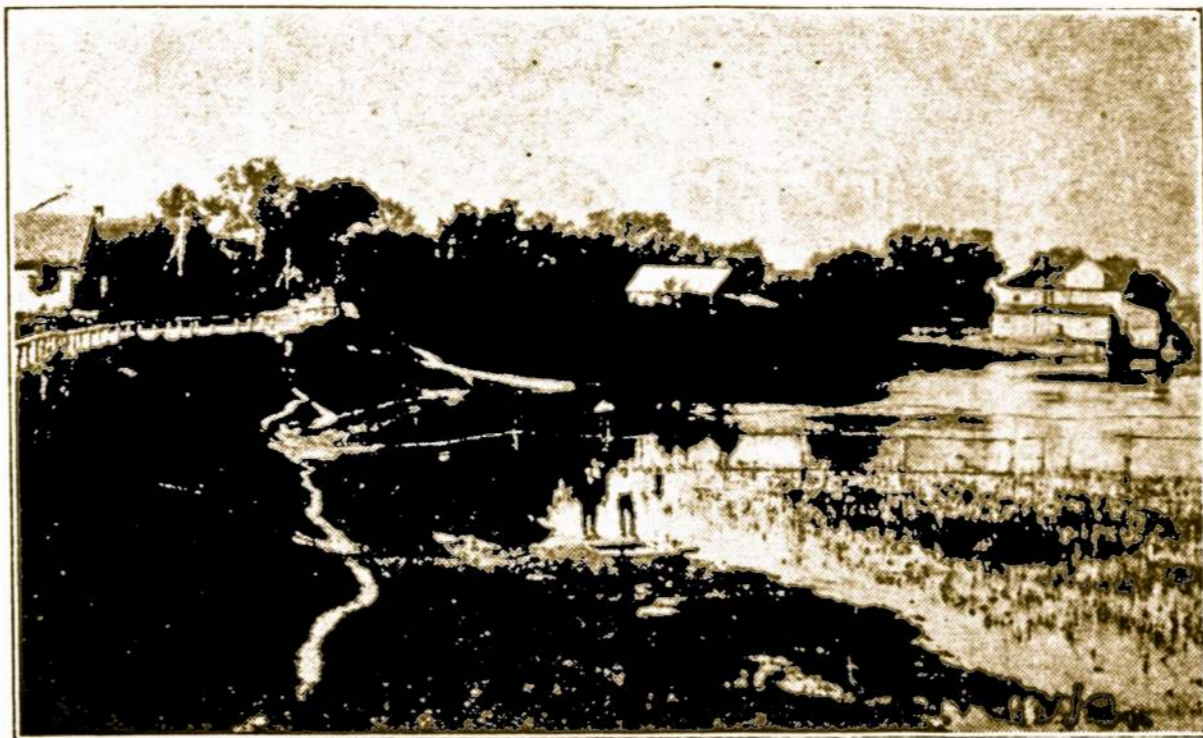
Gedimino kapas Veliuonoje

Gedimino kapas (piliakalnis), Veliuonoje

MILŽINŲ KAULUS TRYPIA GYVULIAI

Du kilometru nuo Veliuonos miestelio, ant Nemuno kranto, prieš žaliuojantį tamsų mišką, stovi supilti du kalnai, juos vadina "Pilaitės". Pilaitės, supiltos Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino kariuomenės tuo metu, kuomet ėjo karas su vokiečiais-kryžiuočiais. Tai labai graži ir brangi istorinė vieta. Iš pietų pusės teka Nemunas, iš žemių—iškasti greta vienas kito du gilų grioviu, gręšiant pavojui, jie prileidžiami pilni vandens, kad priešų kariuomenė negalėtų prie pilies prieiti. Aplink Pilaites iškastos grabės, kuriuose slėpdavosi Gedimino karžygiai. Pro vakarų pusę teka apžėlęs žaliais karklais Gystus. Toliau tiesiasi žaliuojančios plačios lankos, laukai, apaugę šimtmečiais ažuolaiskrantai ir pušynų šilas. Iš pietų, už Nemuno, prie miško, yra taipgi iškasti grioviai, kuriuose slėpėsi Lietuvos priešininkų — kryžievių kariuomenė. Priešininkus skyrė pusė kilometro pločio Nemunas, per kurį jie šaudydavo su vilčiųomis iš lankų, arba priplaukę arčiau vienas kito, laiveliais mėtydavo akmenis. Karai tuomet buvo sunkesni negu dabar, nes žmonės ne mokslu naudojosi, bet iega. Taip kariavo ir gynė kraštą mūsų bočiai. Bet šandien mes tuos garbingus laikus prisiminę vis dar nemokame kaip reikiant jų gerbt. Vienur tokias brangias vietas globojame, gražiname, kitur griaujam iš pamatų. Štai pažvelkime į dabartinę Pilaičių išvaizdą, į ką ji išrodo? Iškastos, išgrautos, išdraskytos... Vokiečiams apleidus Lietuvą, vienas dvarininkas išgavęs iš mūsų valdžios leidimą, Pilaites iškasė ir iš ten remontavo iš Nemuno išgriebtus nuskan-dintus per karą laivus. Gi tokiam tikslui aš ma-

PASVALIO SIEROS ŠALTINIS

Pasvalio sieros šaltinis. Tai žymus šaltinis, kurio vanduo gydo nuo reumatizmo ir daug kitų ligų. Vasarą suvažiuoja daug sergančių gydytis. Tuom užsiima parvažiauvės iš Amerikos pil. K. Armonas (gyv. Cambridge), nes šaltinis yra ties jo sodyba, skersai Pumpėnų gatvės, pakalnėj, prie pat upės Sevenos. Pa-veiksle matosi Armonas prie pat šaltinio, ir lieptas einas per upę; toliau matosi Pasvalio vandens malunas, valdžios nuosavybė.

nylėjo ir gerbė tautoj dvasia į dvasią—gi mum to nereikia. Kas nemyl, tegul nemyl, bet tegul nē nedrasko kas mūsų šaliai brangu. Mes dygstan-tieji jaunučiai tautos daigai, ginkim kas mums brangu iš praeities.

Čia pirma saulei tekant ant jaunučio ažuolėlio šakos lakštutė lakštavo—gi dabar spindi prieš saulę griuvėsių plytos ir stypso viens-kitas nuskur-tes, nudžiuvęs medelis.

Reikėtų ir į tai Pagražinimo Draugijai atkreipt domės.

Veliuona, 24.VIII.25 m.

G. Velička.

"MANIAU, KAD STOVĖJAU" (SAPNAS)

Vertė Valentina Paltanavičaitė

Maniau kad stovėjau prieš Dievo sostą ir Dievas klausė mane ko atėjau. Aš sakiau kad atė-juo apkaltinti savo brolių, žmogų.

Dievas sakė—"Ką jis padarė?"

Aš atsakiau, "Jis paėmė mano seserį, Moterį, mušė ir sužeidė ir išmetė ant gatvės, kur ji gulė be žado. Jos rankos kruvinos. Aš kaltinu jį, at-ink jam savo palaiminimą, nes jis jo nevertas ir atiduok man. Mano rankos švarios."

Aš parodžiau savo rankas.

Dievas sakė—"Tavo rankos švarios, pakelk drabužius."

Aš pakėliau; kojos mano buvo kruvinai raudo-

nos, rodos vyne braidžiau.

Dievas klausė—"Kas tas?"

Aš sakiau—Viešpatie, gatvės ant žemės pa-dengtos purvais. Jeigu eičiau tiesiai, mano drabu-žiai būtų purvini, matai kaip švarus jie yra, nes aš pasirinku sau kelią.

Dievas klausė—"Kaip?"

Aš nutilau ir nuleidau savo drabužį. Užsupau skraiste savo galvą ir patydom išėjau. Bijojau kad angelai mane nepamatytų.

II.

Dar kartą a. stovėjau pas dangaus vartus. Ne vienas šį rytą. Mes drūčiai laikėmės, nes buvom pavargę. Pažiūrėjom į vartus; angelai juos ati-darė ir mes įjom. Drabužiai mūsų buvo purvini. Perėję marmuro grindis stojom prieš sostą. Čia angelai mus perskyrė. Ją jie pastatė viršų laips-nių, mane apačioj ir pasakė—"Paskutiniu kartu šita moteris taliko raudonas pėdas ant grindų ir mes ašarom turėjom jas numazgoti. Nevesk jos." Ta, su kuria aš stovėjau, atsigrįžo ir ištiesė ran-kas į mane; aš nuėjau ir atsistojau šale jos. Ir angelai, kurie nežinojo kas yra nusidėjimas ir ne-išpažino kankynės, vaikščiojo aplink mudu. Butu-me nusiminę, kad viens kito nepalaikytume, ange-lai buvo linksmi.

Dievas vėl užklausė ko aš atėjau. Aš patrau-kiau savo seserį kad Dievas ją pamatytų.

Dievas tarė—"Kaip judvi čia šiandien abidvi atsiradot?"

Aš atsakiau: "Ji gulėjo ant gatvės ir žmonės ją trempė. Aš prisiartiniau ir ji uždėjo ant manęs savo rankas. Aš pakėliau ją ir abidvi mes čion atėjom."

Dievas klausė—"Ką tu dabar atėjai kal-tint?"

Aš atsakiau—"Mes atėjom nieką ne apkal-tint."

Ir Dievas nusilenkęs pasakė—"Dukters mano, ko ieškote." Ji pakėlė mano ranką, kad kalbėčiau už abi. Aš ištariau—"Atėjom prašyt Tave kad pratartum žodį į mūsų brolių, žmogų, kad duotum jam suprast—"

Dievas sakė—"Eikite ir praneškite jam!"

Aš užklausiau—"Ką turime pranešti."

Dievas ištarė—"Jūsų širdyse yra parašyta, praneškite jam tą."

Mes atsigrįzome eiti, angelai, žiurėdami į mus, vedė prie durų. Vienas iš jų ištarė: "O, ko-ki gražūs jų drabužiai!"

Kitas sakė—"Maniau pirma kad purvynas, bet dabar matau kad auksas!"

Trečias tarė—"Tylėkit, tai spinduliai nuo jų veidų!"

Ir taip mes nusileidom.

Salų miestelis

Kaip pasakos eina
Taip eiles kalu
Kad ponas įkurė
Miestelį Salų.
Kai Lietuvoj buvę
Baudžiamos laikai,
Kai girios žaliavę
Slamėję miškai.
Tuomet ir mūs kraštas
Buvęs taip uksmingas
Giriomis apaugęs
Ir žvėrimis gausingas.
Tuomet koks tai ponas
Medžioti mėgėjas
Žmonių kankintojas
Žvėrių niekadėjas,
Medžiojęs toj vietoj,
Medžiodams paklydęs,
Beieškodams kelio
Šią salą išvydęs.
Bet tuomkart ištikro
Nebuvo sala,
Nes ežero vietoj
Buvus tik bala.
Apsuptas kalnelis
Aplinkui bala
Taip tuomet atrodžius
Sios dienos Sala.
Ir taip toji vieta
Tam ponui patiko
Kad mintis miestelį
Įkurti įvyko.
Namo jis pagrįžęs
Turėdamas tą viltį
Liepęs tuoj žmoneliams
Pilymą supilti.
Supilti pilymą
Per klampiąją balą,
Kad kelią padarius
Į minimą salą.
Medžius tuoj iškirtęs
Kai kelią padaręs
Akmenų privertęs
Daug žmonių privaręs.
Ir ešęs tuoj ponas
Sau rumus darbo
Ir žmones prie darbo
Kamuoti žudyti.
Tuo tarpu mat buvo
Baudžiamos laikai
Kad ponui vergavę
Žmoneliai dykai.
Ir vargę žmoneliai
Tam ponui galiuui
Už darbą jiem likę
Tik skaudūs bizunai.
Įkūręs sau rumus
Pastatęs koplyčią

Kad žmones į salą
Vyljojus lyg tyčia.
Jis kunigą laikęs
Kad tamsintų žmones
Ir siulyt už vargą
Jiems Dievo malonės
Kad melstų už poną
Paklusnų jam butų
Jei kas nusidėjo
Darytų pakutą.
Kunig's sakęs, skurdžiau!
Tu esmi vargingas
Delto kad tu Dievui
Esmi nedėkingas.
Juk turčių ir vargšą
Pats Dievas sutvėręs
Mums liepęs vergauti—
Jam turtus pabėręs.
Užtai jam ir turim
Paklusniai tarnauti
Kad Dievo malonės
Nors po mirčiai gauti.
Kaip plakamas vergas
Dovanoti prašos
Kunigas tad sakęs
Čia gailios tik rasos
Palyginus kančias
Baisiojo pragaro
Kur žmonių daugybė
Nuodėmės nuvalo.
Jei šios žemės vargus
Kantriai nukentėsi
Baisiojo pragaro
Miręs neregėsi.
Juk Dievas mus mato
Pats kryželį teikia,
Užtai mums nelusti
Bet džiaugtis tik reikia.
Juk visą pasaulį
Viens Dievas tik rėdo
Įteikdamas kryželį
Į dangų mus veda.
Užtai, jei ant žemės
Mes kantriai vergausim,
Po mirčiai danguje
Užmokestį gausim.
Į tąją koplyčią
Taip žmonės ir slinko
Klausyti jo žodžio
Iš viso aplinko.
Čia žmonėms ir buvo
Tikroji paguoda,
Nes švelnino žodžiais
Kunig's buvį juoda,
Liepdams nežiurėti
Ant pono prabangų
Už vargus šio svieto
Žadėjęs jiem dangų.
Taip žmonės ir gudės
Su tąja koplyčią

Ar, teisingiau sakant,
Žmonių tamsinčia.
Baudžiamos laikuose
Nebuvę mokyklos
Apšvietą jiem davęs
Kunig's iš sakyklos.
Ką kunigas sakė
Jie akiai tikėjo;
Nuo to žmonių skurdas
Ir vargai parėję
Kur čia tu neskursi!
Jei visų prabangų
Skyrė kunig's ponui,
Mums po mirčiai dangų.
Ištikro, kaip buvo
Niekas gerai nežino
Mums liepęs vergauti—
Jam turtus pabėręs.
Kaip žmonės vergavo
Darbus ponui ėjo,
Kaip guldė loviuose
Kaip rykštes kentėjo.
Kaip ponas puotavo
Ant savo prabangų
Ir Kunig's, jo draugas,
Kur skyręs jiem dangų.
Pamiršau priminti
Dar vieno dalyko,
Kaip aplinkui salą
Ežeras įvyko.
Visaip kalbos eina
Po sodžius ir laukus—
Daugumas, kad vardu
Piemenė atšaukus.
Kad sykį piemenė
Saloj bandą ganė
Nenuoramą bulį
Dviragių praminus:
Ir vos tik tuos žodžius
Ištarti ji spėjus,
Kaip ežero dugnan
Bala nugarmėjus.
Kiek tenais tikrumo
Niekas to nežino
Tik jį ilgaragių
Ir šandie vadina.
Gal daugelis metų
Praslinko, praėjo,
Kaip ežero dugnan
Bala nugarmėjo
Kaip pono nebėra
Sugriuvo koplyčia
Bus pusamžis metų,
Kaip stovi bažnyčia.
Bet jau ne be ponas
Žmonėm tamsint statę,
Nes buvo baudžiamos
Jau jie nusikratę
Baudžiava pranyko
Ir laikai vargingi,

Tik likę tie rumai
Mums šiandie naudingi.
Baltais savo rumais
Jie salą papuošia
Ir ateičiai žmones
Naudingus paruošia.
Čia liaudies mokykla
Ukio žemesnioja,
Isteigė kad lavint
Vaikus ir artoją.
Salos ir palocių
Jau žmonės nekeikia,
Nes jie mums naudingi
Mums apšvietą tiekia.
Žaliuojanti sodai
Ir murali baltieji
Praeinant keleivį
Į salą vilioja.
Ramiai aplink sodą
Ežeras teškena,
Lyg draugui palociui
Jis praeitį meną.
O jis—jojo draugas,
Lyg susigraudinęs,
Ant ežero kranto
Stovi nusiminęs.
Jo storosios sienos
Daug paslapčių dengia
Bet jei šiai gadynei
Išreikšti privengia.
Kai vakare varpus
Skambina Saloje,
Lyg atduos garsas
Jame suvaitoja,
Lyg dusauja, gailis
Už kaltes palociai,
Kad daug prikentėjo
Del jo mūsų bočiai.
Ir kolėk už dušias
Varpai saloj dunda
Jam nuodėmės mena
Piktoji pagunda.
Saulėi nusileidus,
Kai naktis užstoja
Sala jo meiluzė
Užmirštini vilioja,
Lyg rantom ji sodais
Žaliesi apkabina
Ir glaudžias prie širdies,
Lyg meilės vainiką,
Mažutis vėjelis
Sodus kad linguoja,
Lyg meilės dainelę
Sala jam niuniuoja.
Bet jis nuo tos meilės,
Lyg butų atšalęs,
Tyli užsimastęs,
Pageltęs, pabalęs,
Ežeras patyloms
Jų žingsnius vis lydi,

Lyg draugui palociui
Jų meilės pavydi
Mėnulis tik šypsos
Jų meilę pamatęs,
Ežeras tyčiojas
Veidrodi pastatęs.
Taip ežerui matant
Žaislai jų meilės,
Kartais net ant kranto
Nuteška jam seilės.
Sala jo meiluzė,
Lyg viso to vengia,
Žaliesi sodais supas
Ir draugą pridengia.
Ir jis nors daug sykių
Panašiai tą matęs,
Ežerą pažįsta,
Su juom apsipratęs,
Bet saulei pakylus,
Kai rytas išaušta,
Meilę prisiminęs
Truputį parausta.
Lyg gėdis tos meilės,
Lyg klaidą supratęs,
Kad ežeras, draugas,
Bus viską tai matęs.
Meilės kaltininkė
Sala irgi liusta,
Kad meilę jų žino,
Net ašarom plusta,
Nors linksmų paukšteliai
Pabudę jau gieda,
Bet jai vis nelinksma,
Jai ašaros rieda.
Tik rytų vėjelis
Ją beatgaivina,
Saulutė pakilus
Ašaras džiiovina.
Man taip saloj jauku,
Jaučiuos smagus, tvirtas
Ir vargus užmirštu,
Lig nuo jų atskirtas.
Ir visos tos mintys
Eilėmis tik pinas
Seni padavimai
Sieloje vaidinas.
Jeigu aš turėčiau
Poeto gabumo
Išreikt savo jausmus
Ir sielos jautrumą,
Dailiai visą salą
Ašen apdainuočia,
Visus žmonių vargus
Eilėmis eimuočia.
Neaplenkė prie žagrės
Sekančio artojaus,
Ant ežero kranto
Žaliuojančio gojaus.
Ir meilę priminė
Panelės, vaikino, .

Kur gojus tik vienas
Jų paslaptis žino
Sėkmadieniais žmonės
Suvėję ką šneka,
Kai kalbos jų karštos
Kaip upeliai teka
Ir kiek ten visokio
Rasčiau įvairumo!
Neminim bažnyčios,
Neminim to rumo.
Bet lai užtenka,
Pridilo liežuvis,
Žinau kad nemėgsta
Pasakų lietuvis.

Ant. Vilius

Salos, 1925 metų,
Vasario 18 d.

Naudingiau kelias tiesas

Naudingiau kelias tiesas
Pamokinančias žinot,
Kurios gal tau patarnaut
Ir tikrai brangiom pastot,
Negu daug daiktų išmukt
Nenaudingų visiškai
Tau gaminančių nuodus,
Kurį daug prisirinkai.

J. Naruševičius.

Drėgnas oras, tam- suma

Drėgnas oras, tamsuma
Dvasios nevilioja,
Juodi debesys perdėm
Giedrą dangų kloja.
Liudna veržiasi daina
Iš silpnos krutinės,
Begarsindama vargus
Ir kančias tėvynės.
Mielas broli, buk drąsus,
Vargo neatboki
Ir tėvynei pasišvesk
Kas šiaip nori tegu sau
Kalba arba daro
Tu kovoti nenustok
Del tėvynės gero!
Tuščias mintis vyk šalin,
Mesk nusiminimą!
Tegu darbas ir kova
Tavyj viršų ima!

J. Naruševičius.

MARIAMPOLĖS ISTORIJA

Prieš du šimtus metų Mariampolės miestas dar nebuvo. Dešiniame Jevonies krante, kur šis upelis įteka į Šešupę, buvo mažas žuvininkų kaimelis — Starapolė. Tas kaimelis priklausė Kvietiško dvarui. Kvietiškis drauge su kitais dvarais ir kaimais tarp Šešupės ir Nemuno buvo Prienų seniūnija, kuri buvo dalis Kauno apskritys, priklausančios Trakų karvedijai. Lietuva tada turėjo dar savo valdžią ir gubernijų, vėliau rusų įvestų, tada dar nebuvo.

Starapolės kaimelis drauge su kitais kaimais iki Šešupės buvo dalis Prienų parapijos. Nei Iglaukos, nei Sasnavos parapijų tada nebuvo. Kad pašėsupio gyventojams pasiekti Prienų parapiją del tolimo buvo nelengva, tai Starapolėje netoli Jevonies upelio, šalia dabartinės Bartlingo vaistinės, buvo pastatyta medinė koplyčia. Pamaldų laikyti į ją atvykdavo iš Kauno pranciškonai tris kartus metuose. Tarp Starapolės ir Kauno kelių tada nebuvo. Tame plote buvo girios ir perkės. Pranciškonai, vykdamai į Starapolę, irdavosi Nemuno o paskui Šešupę.

Prienų seniūnienė, grafienė Pranciška Butlerienė, kuri mėgo gyventi Kvietiško dvare, pasirupino, kad čia būtų nuolatinis kunigas. Kunigų Marijonų vyriausią vadovą (generolą) ji prašė, kad atsiųstų į Starapolę vieną kunigą vienuolį. 1750 m. vienas Marijonas čia buvo atsiųstas. Grafienė po to pastatė medinę koplyčią ir medinį vienuolyną, kuriame galėtų gyventi bent keletas vienuolių ir čia darbuotis.

Yra likę padavimų, kaip grafienė Butlerienė rinko vietą bažnyčiai. Eidama ji iš dvaro, kalbėdama ražančių. Kur pabaigė kalbėjusi, pasakė, kad čia bus bažnyčia. Kur ji ėjo, dabar yra Liudvina gatvė ir paskui Kvietiško kelias. Prie to padavimo kiti prideda, kad kur ji eidama pabaigė kalbėti dešimtį Sveika Marijū, ten buvo pasodinta liepa. Liepų, tiesa, seniau pakele daugiau buvo, kaip dabar. Tas kelias ilgą laiką buvo vadinamas žmonių ražančeliu.

Pastaciūsi bažnyčia ir vienuolyną, Prienų seniūnienė parkvietė daugiau Marijonų, 1758 m. prieš šv. Kryžiaus šventę 13 rugsėjo marijonai buvo iškilmingai įvesti į bažnyčią ir į vienuolyną. Į tą iškilnę buvo atvykę su procesijomis klebonai iš Alvito, Pajevonio ir Pilviškių.

Po to grafienė užrašė marijonams žemės sklypą, esantį tarp Jevonies upelio ir Šešupės ir davė jiems teisės statyti čia miestą. Marijonai išdalino tą žemę į daržus, ant kurių palengva įvairūs žmonės ėmė statyties trobas. Taip ėmė darytis miestelis. Šitą miestelį marijonai pavadino Mariampolė.

Taip laikui einant, ėmė rasti čia du miesteliai: dešiniame Jevonies pusėje—Starapolė ir kairėje,—Mariampolė. Visas miestelio judėjimas buvo Starapolėje, nes ten buvo rinka, kurios Mariampolė neturėjo. Bet vardą miestas gavo nuo Mariampolės, nes 1792 m. abu miesteliai gavo karališkų miestų teises ir tada abu buvo pavadinti Mariampolės vardu.

MARIAMPOLĖS MOKYKLOS.

Kun. Marijonų gimnazija

Kun. Marijonų vienuolija 1923 ir 1924 m. Mariampolėje pastatė didelį trimis aukštais namą, tokį, kokio kito nėra visame mieste. Daugelis Mariampolė lankančių kreipia į šį namą domės ir nori žinoti, kam ir kaip jis buvo pastatytas.

Išlikus Lietuvoj daugybei gimnazijų ir vidurinių mokyklų, pasirodė, kad Lietuvoj nėra klasinių gimnazijų. Programose graikų kalba nebuvo nei paminėta, o lotynų—buvo nevertiamas dalykas, paliktas liuosam mokinio norui ar upui. Buvo aišku, kad dabartinės gimnazijos neprirengs kandidatų aukštomis mokslo studijoms: filologijai, filozofijai, istorijai ir k. Kad Kun. Marijonų Vienuolijos įstatai, kreipia domės ir į aukštąjį mokslą, tai Marijonai susirūpinę pradėjo žiūrėti į ateitį, kaip bus su tų mokslų spragoms Lietuvoje ir iš kur rasis kandidatų tinkamai prirengtų į aukštąjį mokslą. Iš to kilo mintis Marijonams statyti gimnaziją su lotynų kalba nuo 1-mos klasės ir graikų—nuo trečios. Kad Lietuvos gimnazijose yra daug auklėjimo trukumų ir del jų mišrumo ir del kitų priežasčių, tai Marijonai, atsižūrėdami į auklėjimą, savo steigiamąją gimnaziją vieniems bernaičiams, pavadino Juvenatu.

Padrasinti savo vyriausiojo vadovo J. E. Vilniaus vyskupo Jurgio Matusiūčio, įsteigė ją 1920 metais atidarydami pirmą klasę. Pradėjus, tuojau radosi daug sunkenybių. Auklėjimui reikia, kad visi mokiniai gyventų, auklėtojų prižiūrėti. Taigi reikėjo aprūpinti ne tik butu klasei, bet ir bendrabučiu, kur mokiniai galėtų gyventi. Priaugint kas metai vienai klasei daugiau, tas rūpestis turėjo vis didėti: reikia didelio tinkamo rumo klasėms ir bendrabučiai.

Lietuvoje esanti Kun. Marijonai sutarė statyti rumą gimnazijai. Amerikos Marijonai irgi tam pritarė. Kun. P. Andziulis ir kun. A. Cikota, pradžioje 1922 m. išvažiavo į Ameriką pinigų parūpinti ar geriaus sakant uždirbti. Lietuvių parapijos ar jų klebonai kvietė juos misijų laikyti. Misijas laikė visose parapijose ir visos parapijos su džiaugsmu jų laukė. Kiekviena parapija ar klebonas, misijoms pasibaigus, duoda tam tikrą atlyginimą. Kai kurie žmonės po misijų, atsidėdami už gražius pamokslus, duoda po dolerį kartais po kelis mišioms atlaikyti. Tų atlyginimų ir mišijų pinigai ėjo vis Kun. Marijonų gimnazijos statymui. Pasitaikė, kad kai kas davė ir aukų, nors misijonariai aukų neprašinėjo, ir iš jų susidarė gana žymi, bet nedidelė dalis tos sumos kuri

Rygiškių Jono Gimnazija

reikalinga buvo statymui. Prie to visko kun. Marijonai, užsitraukę lengvomis sąlygomis daug skolos Amerikoje.

Kunigai Marijonai bestatydami gimnazijos rumą, niekam Lietuvoje skriaudos nepadarė: nei Mariampolės miestui nei parapijai, nei Lietuvos valstybei nes statė Amerikos pinigais—doleriais. Parveždami iš Amerikos daug dolerių, galima sakyti, davė naudos Lietuvos valstybei, nes ji galėjo išiešti daugiau litų, kurie yra remiami doleriais. Iš valstybės kun. Marijonai, statymui pašalpos neprašė ir niekados nei cento negavo. Be statant, iš Lietuvos banko gavo paskolos trims mėnesiams, bet tą paskolą Marijonai išmokėjo.—Statydami Marijonai davė darbo Mariampolės darbininkams. 1923 m. dirbo kasdien per kelis mėnesius po 100 iki 140 darbininkų! Kad buvo mokama už darbą daugiau kaip kitų darbdavių, tai čia ėmė rinktis darbininkų iš kitur tiek, kad visiems negalima buvo ištekėti darbo, ir kun. Tilvytis, vedusis darbus, negalėjo visų priimti.

Staliorystės darbus dirbo patys kun. Marijonai—yra trys broliai stalioriai—pasisamdydami kiek iš šalies. Tam statymui Marijonai laiko ir savo kalvį specialistą. Ir staliai ir kalvis dirba savo darbą mašinomis.

Gimnazija rengti buvo pabaigta šią žiemą. Įrengt sulyg paskutiniaisiais technikos reikalavimais: yra joje centralinis šildymas, kanalizacija, elektrinė šviesa, du artesiniu šuliniu. Įrengta taip, kaip nei viena gimnazija Lietuvoje. Yra jau įtaisyta elektros stotis, kuri apšviečia gimnaziją, vienuolyną ir bažnyčią, hidraulinis videris vandeniui ir viršų vartyti, ir palengva bus įtaisyta įvairios mokslo priemonės. Bus joje įtaisyta viskas kas, mokiniams lengvins mokslą ir lavinimą.

Dabar Marijonų gimnazijoje yra 4-rios klasės; po atostogų bus penkta ir taip kas metai vis viena daugiau, iki susidarys aštuonios klasės. Lotyniškai mokiniai pradeda mokytis pirmoje klasėje, o graikų trečioje, kiti dalykai mokiniams taip, kaip ir kitose Lietuvos gimnazijose. Mokinių dabar yra 111. Visi gyvena gimnazijos rume, turi čia tokių patogumų, kokių kitur Lietuvoj nėra.

Kunigų Marijonų vienuolijos įstatuose yra numatyti ir amatai. Yra jau brolių amatūninkų specialistų: yra ir sodininkų ir daržininkų, trys stalioriai, vienas mokinas kalvystės ir elektros darbu, siuvėjas, bitininkas. Mokiniai, besimokydami Marijonų gimnazijoje, turi progos pamatyti ir amatų darbus, o norintieji gali liuosu laiku ir patys lavintis patinkamuose amatuose. Gali matyti kaip eina sodo darbai per ištikus metus, kaip eina darų darbai, pradedant nuo sėjimų anksti pavasarį ir baigiant gėlių priežiūra žiemą oranžerijoje. Keli mokiniai liuosu laiku eina pas vienuolyną siuvėjų mokyti siuti. Taip pat ateina batsiuvys ir mokina batus taisyti ir t. t. Taip ima darytis pradžia amatų mokyklai. Marijonų gimnazija rūpinasi auklėti gamtos meilę. Prieš gimnaziją yra įtaisyta didelė aikštė žaidimams. Kame liuosu laiku įvairiai yra žaidžiama. Aplinkui rengiama sodinti sodas, tokių medžių, kokių tik yra visoje Lietuvoje. Estetiniams jausmų auklėti ateityje manoma įvesti orkestras, be to jau yra kelias mokinių kurie mokosi smuiku griežti. Gimnazijos sienos manoma išpuošti paveikslais ir įvairiais gražiais parašais.

Tarpe mokinių yra sutvertos kelios kuopelės ateitininkų, kurie daro susirinkimus, rengia pasikaitas, konkursus ir t. t. Yra ir skautų draugija neseniai susitvėrusi, bet gyvuoją ne blogai. Ateityj manoma įvesti įvairios sekijos kaip: pav. dramų, literatūros, sporto ir t. t.

APIE JOMARKUS

Pas mus jomarkai buna kiekvieną mėnesį du. Pirmas buna o po jo už dvejų savaičių antras. Kai nos tokios: kvietčiai nuo 40-45 lit., rugiai nuo 30-35 litų, bulves nuo 7-9 lit., sviesto kilogramas 7-8 lit. t. t. Kiaušinių dešimtis 1.50-2 litai, juodos duonos kilogramas 70-80 centų. Baltos 1 lit. — 1 lit. 20 centų ir t. t.

Galutiniai pas mus svarumo matai persimainė ir Francuziškus 1924 metais. Dabar žmonės perka ir parduoda kilogramais, (kilogramas yra arti pastrečio rusiško svaro). Bet žmonės pirkdami pusę kilogramo dažniausiai vadina "svaru." Hektaras yra netoli du margai (1 3/4 margo). Pieną mieruoja litrais, litras yra buvusi kworta (truputį didesnis). Matarijas (medžiaga) perka metrų. Metras yra 100 centimetrų 10 decimetrų ir 1000 milimetrų.

KVIETIŠKIS (Mariampolės apskr.). "Pieno perdirbimo bendrovė" sumanytoji 1924 m. kovo 4 d. šiemet, metams pralinkus, turi pilnai įrengtą

ir aprūpintą, danų sistemos mašinomis pieninę, 50,000 litų vertės. Išrinkta valdyba organizuoja pieno pristatymą iš apylinkės ukininkų. Valdybos pirmininkas S. Josiukas o pavaduotojai P. Daugirdas ir J. Natkevičius.

MARIAMPOLĖS GIMNAZIJOS

Dabar Mariampolėje yra keturios gimnazijos: Valstybinė Rygiškių Jono Gimnazija, Kun. Marijonų Juvenatas-Gimnazija, Mokytojų seminarija ir Realė. Realė gimnaziją pasibaigus mokslo metams panaikino (Šv. Ministerija). Valstybinė Rygiškių Jono Gimnazija yra didžiausia Mariampolėje. Joje mokinas iš viso (bernaičių ir mergaičių) virš tukstančio. Šioje gimnazijoje yra du skyriai "klasinis ir realis." Klasinis yra toks skyrius kur mokinama nuo trečios klasės lotynų kalbą, o realis kur vietoj lotynų kalbos mokoma buhalterijos. Abiejuose skyriuose mokinių beveik lygiai. Kunigų Marijonų Gimnazija yra tokia kur nuo I-mos kl. mokinama lotynų o nuo trečios graikų kalbos. Ketvirtoj klasėj mokinama Francuzų kalba. Šioje gimnazijoje yra ir bendrabutis. Realė yra tokia gimnazija kur nemokina lotynų ir graikų kalbų ir tikybos. Ateinančiais mokslo metais joje nemokys nes ją jau uždarė.

AR YRA MARIAMPOLĖJ SEMINARIJA IR VYSKUPAS?

Mariampolėj seminarijos nėra, yra tik Gižuos 10 varstų nuo Mariampolės. Vyskupas yra J. E. Vyskupas A. Karosas. Visus šventinančius iš seminarijos šventina vyskupas Mariampolėj. Gal bus kuomet ir seminarija, bet dabar yra tik gimnazija. Karčiamų kaip pirmiau, yra palyginamai, daug mažiau. Žmonės netaip girtuokliuoja ir dabar retai pamatai kur labai girta. Žmonės Mariampolėj rašosi į įvairias draugijas kurių čia yra užtektinai. Pav. Darbininkų draugija, Ukinkų sąjunga, Moterų draugija, jaunimo, pavasarininkų draugija. Dar yra ir vaikų draugija. "Mažnieji blaivininkai." Bolševikų kad ir yra bet viešai neišdrysta pasirodyti. 1924 m. gegužio 1 dieną, buvo pradėję eiti nuo kapų, link parapijos bažnyčios ir metyti įvairius atsišaukimus, bet tapo tuoj energingos policijos sugauti o kiti išsislapstė. Gal pernyktės demonstracijos išsiganė šiemet nei nepasirodė.

MARIAMPOLĖ.—Šiais metais Mariampolėj daug kas tvarkoma, gražinama, didinama. Dabar stato čia vietoj medinių tiltų (ant Šešupės) gelžbetoninius t. y. iš geležies ir betono. Tikimasi kad ateinančiais metais bus galima važiuoti betoniniu tiltu. Dirbama visoki darbai daugiausia mašinų pagalba; kaip tai: stulpų kalimas, vandens prašalinimas ir t. t. Dirba kasdien apie 20 darbininkų, inžinieriaus prižiurimų. Taipgi mieste platinami šalygatviai. Gedimino (t. y. stoties gatvėj) vietoj pirmiau buvusio tuščio lauko, dabar yra pastatyta ir statoma namai. Mariampolės gelžkelio stotis graži, kuomet bus viskas pabaigta gal bus gražesnė net už Kauno. Stotin eiti iš miesto daromi šalygatviai, kur žmonės galės sausiai miestan nuo stoties pareiti. Viskas dabar daug gražiau Mariampolėj negu tuoj po "didžiojo karo."

J. Ardzejauskas

J. Naruševičius

VARNA

Turėdamas reikalą su žmonėmis, nekartą kalbėjau apie paukščius, tarp kurių ir apie varną, apie kurią vienas žmogelis, kurs mane nežino, štai ką papasakojo:

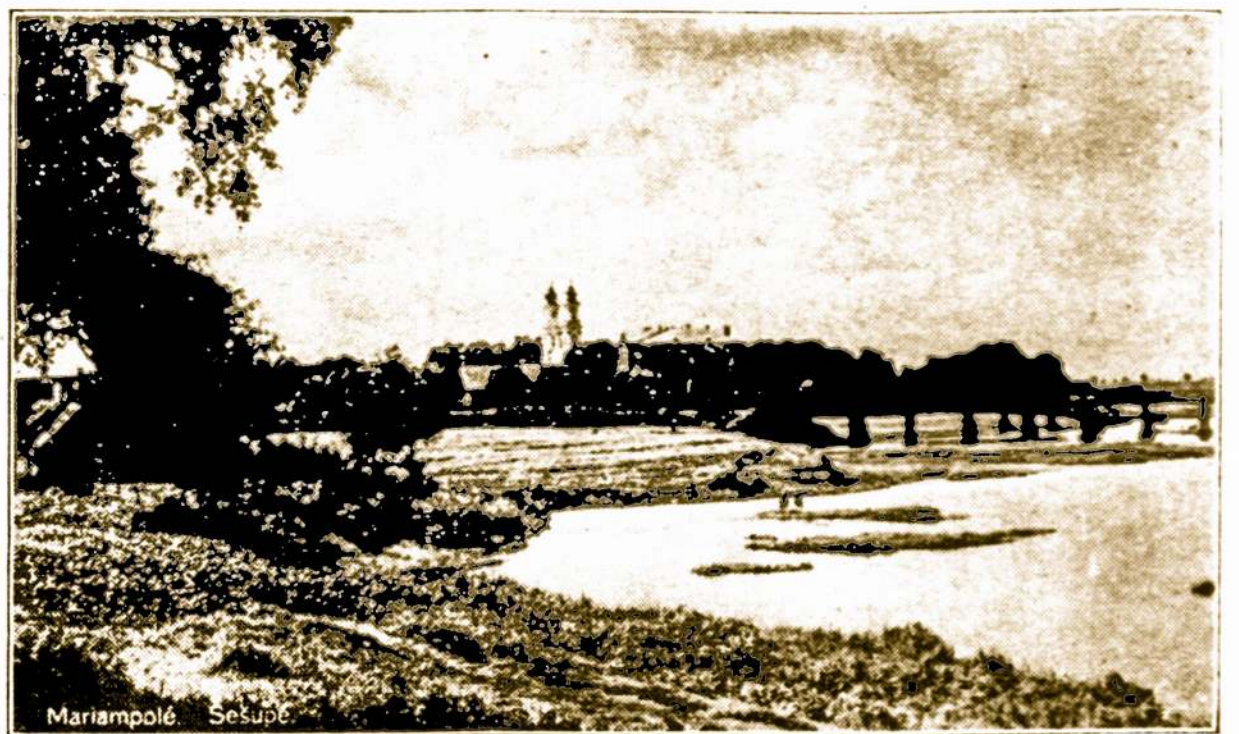
— Ar žinai ką, tamsta, varna įkirus paukštis ir bjauriai kvarksi per ištikus metus. Delko? Nes tokią teisę jai Dievas davęs; taip tamsta, už tai, kad tiesą pasakiusi. Mat, ir paukščiai esą gavę nuo Dievo ypatingų teisių. Štai, pavyzdžiui, lakštingala, kaip gražiai gieda, o trumpai; matomai, kuo-nors prasikalto ir jai neleista ilgiau giedoti. Arba štai kad ir gegutė, tamsta, neteisingas paukštis, po Petrinų jai neleista, uždrausta kuokoti—tyli!

— Kada tai ir kam varna pasakiusi teisybę? —paklausiau.

— Pačiam Kristui pasakė! Paklauskite, kaip buvo:

Senai, labai senai, kuomet dar Kristus ant žemės vaikštinėjo, vieną kartą Jis ėjo keliu, o šventas Petras ir Povilas paskui Jį sekė.

Kristus buvo jaunas, lengvai ir vikriai žengė. Šventas Povilas, matomai, drutas karžygis, neatsilikdavo užpakalyj, bet šventas Petras, silpnutis, nusėngęs, vos-ne-vos kojas bepavelkęs, pailso ir negalįs su jais paspėti.

Mariampolė ir Šešupė

Eina jie taip ir eina, eina ir eina, o Petras kaskartą vis labiau atsiliekąs, jau anodu išto vos užmatąs, pagalios, visiškai išnyko už kalno.

Ką čia bedaryti? Senos kojos nenori tarnauti, kelias einąs prieš kalną, saulė žemai, vakaras arti, o į miestelį toli!

Išvydo Petras prie kelio besiganančius arklius; piemens nematyt. Apsidairė.

Prieina jis į vieną kumelę, duodasi pagauti, nebėga, nustvėrė už karčių, pašoko, atsisėdo ir joja net žemė dunda! Kumelė smarkiai bėga, prunkščia, truputį krečia, bet ką čia žiūrėti, neužkenksia, senos kojos pasilsėsia, by tik savuosius pavysias!

Ir pavijo. Mato Kristus, kad Petras raitas joja ir klausia:

— Petrai, Petrai! Kur tu kumelę gavai? Ar tu ją pirkai, ar pavogei?

Petras išsigando Viešpaties ir tarė:

— Pirkau, Viešpatie.

Mato Kristus lekiančią į medį gegutę, tuomet ją paklausė:

— Gegute, gegute! Ar Petras pirko kumelę, ar pavogė?

— Pir-ko, pir-ko, pir-ko!—atsakė gegutė.

Lekia varna. Kristus varnos klausia.

— Varna, varna! Ar Petras pirko kumelę, ar pavogė?

— Pa-voo-gė, pa-voo-gė, pa-voo-gė! — rėkia varna.

Tuomet Kristus pasakė:

— Matai, gegute, už tai, kad pamelavai, ligi Petrinų tiktai tekukuosi, o tu varna, kad teisybę pasakei, per ištikus metus kranksi. Tą pat ir šiandien girdime: gegutė tiktai ligi Petrinų kuokuoja, o varna per ištikus metus kranksi!

J. Naruševičius

GARNYS

Garnys tai labai protingas paukštis. Žiemavoti kaž kur toli į šiltus kraštus išlekiąs, sako, už jurių, o tečiau, kaip pavasaris išaušai, vėlei sugrįžta į musų šalį ir atranda savo lizdą nepaklysdamas. Nuostabu, kad jis arčiau žmonių norįs gyventi. Girdėjau žmones kalbant, kad jis kadaisia buvęs žmogumi. Senai-senai, kaip Viešpats Dievas pasaulį sutvėrė ir jame tvarką padarė, pasiškė garnį ir davė pripildytą ir užrištą maišą, įsakęs, kad jis tą maišą toli-toli nuneštų ir į bedugnę įmestų. Kas aname maiše buvo nepasakė, o jį atrišti ir pažiūrėti Dievas buvo griežtai uždraudęs.

Neša garnys maišą ir galvoja: kas jame galėtų buti? Nuėjo jau toli, puse, kelio padarė—maišas sunkus, nulso, taigi numetė jį nuo pečių ant žemės ir silsis.

O jį be paliovos žingeidumas kankina, ką jam Viešpats Dievas įsakęs bedugnėn įmesti? O kad taip pažiūrėjus. Kad ten nežinia ką pamatytų, tai ir vėl maišą užrištų ir Dievo paliepiną išpildytų. Neišlaikė!

O kad pradėjo visokios bjaurybės lysti iš maišo ir šilaužioti ant žemės... Garnys net pastyro! Dieve! Ko ten nebuvo? Varlės, rupuzės, žalčiai, gyvatės, driežliai ir dideli ir maži... Maišas akimirksnyj pasidarė tuščias, o tos šliaužiojančios bjaurybės išbėgiojo į visus žemės kraštus.

Grįžta garnys tuščiu maišu nešinas ir verkia ir verkdamas keikia savo smalsumą!

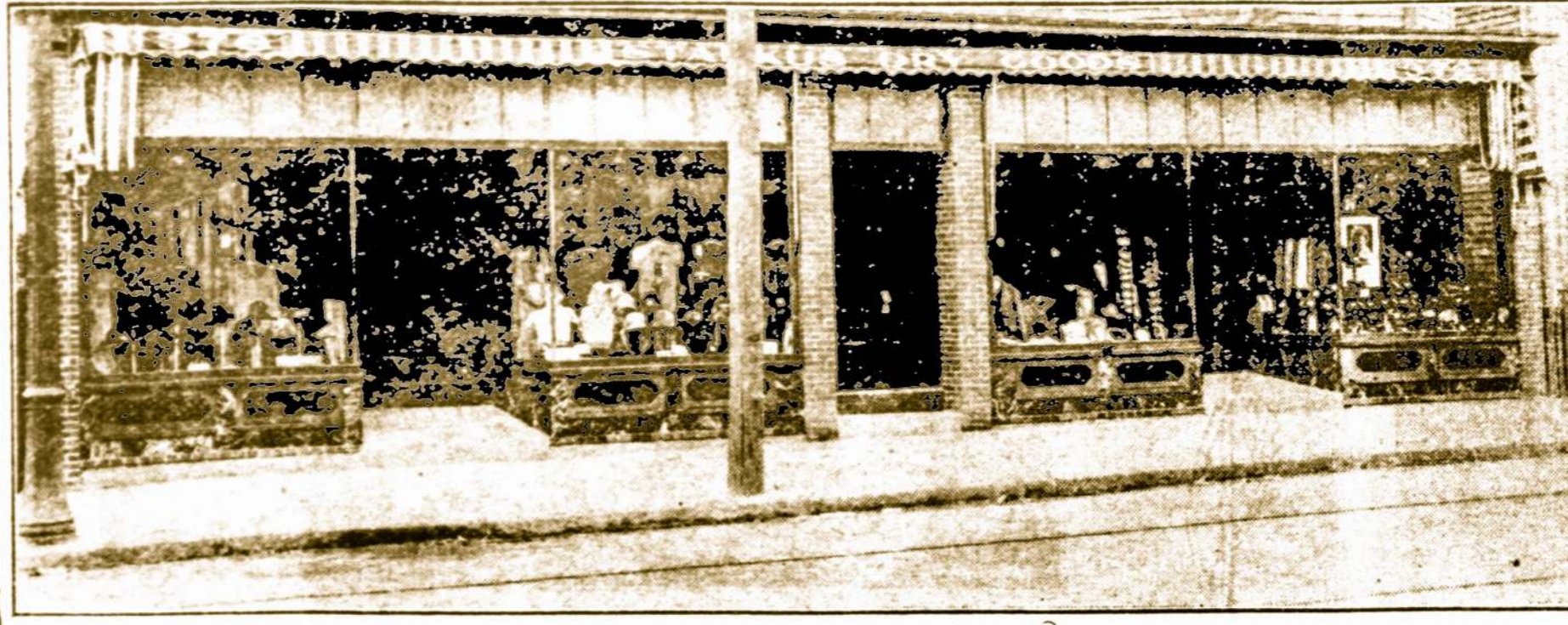
Ir užtai jį Viešpats Dievas permainė į paukštį ir prisakė jam balose, pelkėse ir pievose rankioti visokius šliaužikus, kaip antai: varles, driežus, gyvates ir kitus.

Mokolai—1925 m.

Visos karės pasaulinės

Visos karės pasaulinės
Su visais savo baisumais
Ir piktybėmis, žiaurumais,
Tai tik menkniekis prieš tamsą
Slėgiančią visą žmoniją,
Nuo kurios visi vaitoja,
Nes ji kelią mums pastoja,
Kurs į laimę veda žmones.
Kuo mažiau paliks žmonijoj
Sielą varžančios tamsybės
Ir širdyj diegų piktybės,
Tuo daugiau sau laimės rasim.
Kas kovoja su tamsybe,
Gelbsti vargstančią žmoniją
Ir drąsos daugiau įgija,
Tas visuomet bus laimingas.

J. Naruševičius.

Jau Kalėdos! Tai greit laikas bėga! Gerai, o ko ant kalėdų reikia? Nagi dovanų—be to, broli, negalima apsieit. Na, o kur eisim dovanų pirkt? Aš mačiau krautuvė po num. 372—376 Millbury St. gražiai, naujai įrengta, ten turbūt galima gaut gražiausių, geriausių, visokių-visokiausių daiktų. Galit nusirengt pagal seniausią madą, ir apsirengt pagal naujausią. Patarnavimas kuogeriausias. Ten visko galit gaut, nes tai didžiausia drapanų krautuvė ant Millbury St. Duoda gražias dovanas—KALENDORIUS su PALANGOS KRAŠTO PAVEIKSLU. Na, tai gerai, visi skubinkit pas—

A. J. KATKAUSKAS,
372—376 Millbury St., Worcester, Mass.
Tel. Cedar 7206

ANDRESON AND PATTERSON

Urminiai par-
davėjai Moxie,
Coca-Cola
Welch's Grape
Juice, Hire's
Root Beer
Cherry Sinash
Išdirbėjai ir par-
lavėjai saldinių, saldumynų, gra-
žių skrynėlių, vaisių, sirupų
orangeade.
**GARSUS CROWN QUALITY
LEDAL.**
21 Bridge St. Worcester, Mass.
Tel. Park 5203 ir 5204.

LIETUVIAMS!

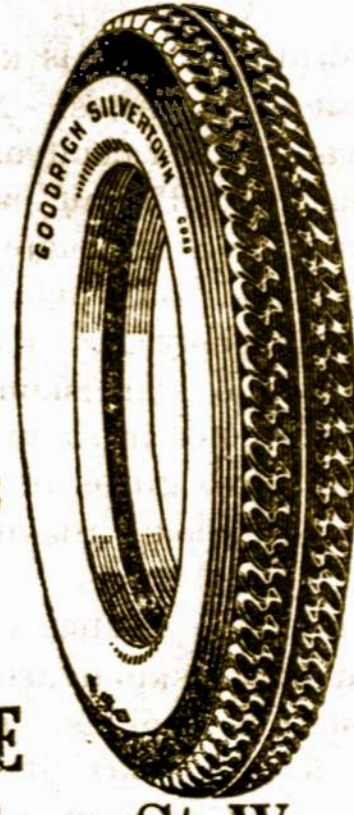
Worcesterio ir apilinkės
Aš užlaikau vyriškų drapanų
krautuvė, parduodu pigiau, ne-
gu kur kitur. Meldžiu atsilan-
kyt ir persitikrint, busit užga-
nėdinti.
Taipgi taisau, valau, prosinu
ir dažau vyriškas ir moteriškas
drapanas.
M. Ramanauskas,
101 Millbury St., Worcesteryje.

AUTOMOBILISTAI!!

NIKOLAI SULIMA, pardavėjas Goodrich Silvertown
tajerių, specialiskai šventėms, parduoda numušta kaina,
Weed tajerių retežius (lenciugus) ir denaturuota alka-
holį. Taipgi parduodam už nužemintą kainą visų mierų
Baloon tajerius ir tiubus.

PASVEIKINAM VISUS SU KALĖDŲ ŠVENTEM!

Specialist
Tire
Vulcanizing.
Darbas
gvarantuotas

Vartotų Taje-
rių ir Tiubų
visokių mierų.
Gazolinas ir
Aliejus.

AKRON TIRE SERVICE CO.
251 Shrewsbury St. Worcester, Mass.
Tel. Park 1531

**Linksmų Kalėdų
visiems mūsų kos-
tumeriams!**

Jeigu kuris manote pirkt ba-
tus ant Kalėdų, tai ateikite pas
mus. Mes turime gražių ir dru-
tų batų Vyrams, Moterims, Vai-
kams, Merginoms ir Kudikiams.
Labai gražiai meldžiame atsilan-
kyt.

V. ČESNA,
90 Millbury St., Worcester, Mass.

**Linkiu Linksmų Kalėdų ir Naujų
1926 Metų, visiems mūsų kos-
tumeriams!**

Atminkite mūsų Aptiekas: viena, 122 MILLBURY STREET;
antra, 38 PROVIDENCE ST. Visada rasite ko reikia iš gyduolių
ir gausite gerą patarnavimą.

VILNIAUS APTIEKA,

Sav. Aleksandra Budrevičia,
122 MILLBURY ST., WORCESTER, MASS.

UP-TO-DATE LUNCH ROOM

LINKIME VISIEMS LINKSMŲ KALĖDŲ ir LAIMIN-
GŲ NAUJŲ METŲ!

Pranešame, kad mūsų UP-TO-DATE LUNCH ROOM,
gamins SPECIALISKAI GARDŽIUS PIETUS KALĖ-
DŲ DIENOJE. Kviečiame atsilankyti.

ROYAL BAKING CO.,

1 VERNON SQUARE, WORCESTER, MASS.

J. LIETUVNINKAS ir A. KULIS

Taiso automobilius, parduoda taurus ir gazoliną.
5 GRABOWSKI SQUARE, WORCESTER, MASS.
Tel. namų Park 6893 MK. Garadžio Park 8648.

LINKSMŲ KALĖDŲ!

Visiems mūsų kostumeriams. Atminkite mūsų krautuvę—pilna
gražių marškinių, sveterių, skrybėlių, batų ir robų. Atsilankykite.

K. EVANAUSKAS,

87 Millbury Street, Worcester, Mass.

LYNN SHOE REPAIRING

Šveičia čeverykus, valo skrybėles, darbą atlieka kuogeriausia.
Darbą atlieka belaukiant.

111 Millbury St. Tel. Park 8116 Worcester.

Sveikinam visus Worcesteriečius ir kostumerius su Kalėdų
šventėmis!
Jonas Skeltis — ir — Fr. Tumosa
146 Millbury St., Worcester.

LINKSMŲ KALĖDŲ VISIEMS KOSTUMERIAMS!
LIET. ČEVERYKŲ KRAUTUVĖ,
REPEČKA BROS.
27 MILLBURY STREET, WORCESTER, MASS.

Boston Lunch—33 Millbury Street,
Worcester, Mass.
TEIKIA GERIAUSIUS LINKĖJIMUS ŠVENTĖMS, VISIEMS
SAVO DRAUGAMS. Sav. F. MERGIUNAS ir J. DIRZIS.

GERIAUSIŲ LINKĖJIMŲ VISIEMS NUO
RIALTO CONFECTIONERY CO.,
Savininkai J. P. Kuzborskis ir F. M. Gerbutavičius
31 MILLBURY STREET, WORCESTER, MASS.
Tel. Park 3936

SANITARY BARBER SHOP

8 Millbury Street,
WORCESTER, MASS.

Linkim Visiems Mūsų Kostumeriams Linksmų Kalėdų!
Nepamirškite mus krautuvės prieš Kalėdas. Viso pilna,
ir valgomų daiktų.
J. S. STRUCKUS, 66 Ward Street, Worcester, Mass.

Iš priežasties švenčių, maudynės bus atidaros seredoj ir ketverge,
gruodžio 23 ir 24, nuo 7-tos ryto iki 12-tos valandos nakties.
26 WARD STREET, WORCESTERY

**Linkime linksmų Kalėdų visiems
mūsų Kostumeriams!**

Pristatome gardžiausią duoną ir pyragus į krautuves,
namus, ir kur reikalaujat.

Juozas Vidugiris, 11 Foyle Street,
WORCESTER, MASS.

PUIKŲS KALENDORIAI DOVANAI!

Visi kostumeriai, kurie atsilankys pas mus prieš Kalėdas,
gaus KALENDORIŲ DOVANŲ. Šiais metais turim gražių sal-
dinių dėžučių visokių rušių. Turim riešutų, Sodės, Moxie, Ice
Cream, ir tt. Užsakymus pristatom į namus. Nepamirškite!

P. A. DĖDYNAS,

96 MILLBURY ST., WORCESTER, MASS.

**NAUJA KRAUTUVĖ
PRANEŠIMAS**

Su šiuomi pranešu visiems Worcesterio ir apilinkės
Lietuviams, kad mes atidarome NAUJĄ KRAUTUVĖ
VISOKIŲ GELEŽINIŲ DAIKTŲ.

Laikysime visokių namų reikmenų kas tik yra iš me-
talo. Taipgi ir visokių įrankių del išdirbystės medžio ir
geležies. Visokių malevų, popierių namams dabint. Ir
šiaip kas tik reikalinga gyvenime viską pas mus ra-
site.

Kviečiame visus mūsų brolius ir seseris, duot mums
gerą pradžia, ko kam reikės—ateikite nusipirkt. Musų
kainos ir patarnavimas jums užganėdins.

JUOZAS GLAVICKAS,
235 Millbury St. Worcester, Mass.

Sveikinam visus mūsų Kostumerius su Kalėdų šventėm!
Kartu kviečiam pas mus pirkt visus Kalėdų gardžius valgius.
Visko turim ir pigiai parduodam.

T. W. ANDRUKONIS — ir — J. BERNATAVIČIUS,
91 Ward St., Worcester, Mass.

KOSTUMERIŠKAS KRIAUCIUS

Siuvam drabužius pagal naujausią madą Vyrams ir
Moterims. Taipgi Valom prosinam ir Perdirbam. Dar-
bas visada atliktas gražiai ir pritinkamai. Kviečiame
visus pas mus atsilankyti kas tik norite gražiai ir tinka-
mas drapanas sau pasisteliuot.

VINCAS ŽOLYNAS,
30 Ward St., Worcester, Mass.

VINCAS DEGUTIS

KONTRAKTORIUS

Budavoja visokius naujus namus, perbudavoja senus
ir taiso. Darbas sparčiai daromas pagal planą. Jeigu
manai budavot—susižinok su juo.

VINCAS DEGUTIS,

15 ENGLEWOOD AVE. WORCESTER, MASS.
Tel. Cedar 6126 M.

PARSIDUODA

Žemė—arti Webster Square, 40 akrų žemės, miesto vanduo,
elektra, gesas, cemento takai. Visas užganėdinimas randasi prie
šitos žemės, yra gerų medžių del malkų. Parsiduoda akrais arba
kiek kas nori ir pigiai, ant išmokėsčių.

2-ji namai su štorais parsiduoda ant lengvų išlygų. Kas nori
bizniavot—yra didelė proga. 5-kių ruimų tenementas ant ran-
dos.

JONAS BUROKAS,
94 WARD ST.